

PÖYTÄKIRJA

VESIENHOIDON TOTEUTTAMINEN JOROISTEN ALUEELLA

KOKOUS 3/2013 Joroisten toimintaryhmä, kunnanvirasto 25.9.2013 alkaen klo 9.15

- **Avaus**
- **Kokouksen järjestäytyminen.** Petri Miettinen Joroisten kunnasta toimi kokouksen puheenjohtajana ja Pertti Manninen/ESA-ELY kokouksen sihteerinä

Kokouksen osanottajat/läsnä:

Petri Miettinen
Pauli Aholainen
Väinö Kuutti
Sirpa Leväinen
Mikko Luostarinen
Riikka Salomaa
Seppo Kauhanen
Jani Pulkkinen
Pertti Manninen
Reijo Lähteenmäki
Jukka Ahonen (Joroisten lehti)

- **Edellisen kokouksen pöytäkirja.** Hyväksyttiin kokouksen 8.5.2013 pöytäkirja mihin ei ollut huomauttamista.
- **Tilannekatsaus/ajankohtaisen asiat**
- **Joroisselän valuma-alue, kuormitus selvityksen tilanne.** Kuormitus selvitystä on tehty vanhemman ja v. 2012-13 hankitun aineiston pohjalta jo alkuvuonna 2013. Selvityksen laadintaan on saatu ESA- ELYyn lisäresursseja kuormitus selvitysaineiston kokoamiseen, selvityksen tarkentamiseen ja aineiston raportointiin. Kuormitus selvityksen kokoaminen alkaa syksyllä 2013.
- **Joroisselän alueen täydennys seurannat toukokuussa 2013**
Täydennys seurannan osalta saatavilla oli ELY- keskukselta kokoukseen vain vähän jalostettu versio seurantakierroksen tuloksista. Yleisesti havaittiin keskimääräiseen nähden suurehkoja ravinnepitoisuuksia Valvatuksen laskujoen alaosasta lähempänä Joroisselkää sekä Joroisvirrasta. Enojoen ylempien havaintoasemien ravinnepitoisuudet olivat selvästi pienempiä kuin esim. syksyllä 2012 tehdyillä havaintokierroksilla. Havaintoaineistoa käsitellään tarkemmin mm. kuormitusraportoinnin yhteydessä.

- **V. 2013 näkösyvyysseuranta**

Vuoden 2013 näkösyvyysseurannan onnistumisesta ja tuloksista ei ollut saatavilla kokoukseen vielä tietoa. Asia ei sinällään ole tässä vaiheessa kiireellinen ja asiaan palataan seuraavassa kokouksessa. Katsastettiin kertaukseksi näkösyvyysseurannan lähtökohdat/ havainto-asetat ym. v. 2013

- **Pohjavesien suojelusuunnitelman/toteuttamisen tilanne.** Kunnassa on mietitty suojelusuunnitelmien seurantaryhmän perustamista ja kokoonpanoa. Seurantaryhmän ensimmäistä kokoontumista kaavailtiin pidettäväksi ennen joulua 2013. Anne Petäjä-Ronkainen on lupautunut ELY- keskuksen edustaja ryhmään vuoden 2013 loppuun .Hän jää vuorottelupaalle vuodeksi 2014 ja ELY- keskuksen edustus mietitään uusiksi tässä yhteydessä. Asiaan palataan seuraavassa, joulukuun kokouksessa.

- **Suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamisen edistäminen**

- **Poistokalastuksen toteutussuunnitelma, vaihtoehtojen tarkistaminen ja rahoitus** Reijo Lähteenmäki esitteli poistokalastusasiaa. 10,9, pidetyssä kalaryhmän palaverissa todettiin, että poistokalastuksen järjestämiseksi on muodostettava hanke, jossa toimijoina ovat mm. osakaskunnat, Joroisten kalastusalue, Joroisten kunta ja Etelä-Savon ELY –keskus. Hanke sisältää Joroisselän poistokalastuksen sekä Kaitaisten vesien poistokalastuksen. Hankkeeseen kuuluva rysäpyynti sekä muut toimenpiteet toteutettaisiin suunnitelmien mukaan 2014 – 2016. Rahoituspohjakaavailut ovat seuraavat: Valtion rahoitus max 40 %, Kunnan rahoitus n. 20 %, Muiden tahojen rahoitus 40 %. Hankkeeseen perustetaan ohjausryhmä. Hallinnoinnin osalta keskusteltiin hankekoordinaattorin tarpeesta. Toinen vaihtoehto on että ohjausryhmä hoitaa koordinoinnin. Käytännön toteutuksen osalta keskusteltiin myös mm. kalansaaliin käytöstä. Todettiin että Savokala oy:n toiminnalle on löytynyt jatka- ja. Muita käsittelyvaihtoehtoja ovat esim. biokaasu ja kompostointi maatalouskäyttöön. Keskusteltiin Joroisselän osalta myös siitä, kuinka, kuinka muiden osakaskuntien rahoitusosuus olisi järjestettävä. Hankkeeseen osallistuvia tahoja olisivat ainakin Joroisten kunta, Joroisten kalastusalue, Joroisten osakaskunta, Kaitaisten osakaskunta, Pihlaan osakaskunta sekä Etelä-Savon ELY- keskus. Koko hankeen kustannuksiksi on arvioitu kolmelle vuodelle yhteensä n. 78000 eur.

- **Hajakuormitus/kosteikot ym. edistäminen, toimenpiteiden tilannekatsaus.**

Asiasta järjestettiin palaveri 10.9.2013. ELY- keskuksella on käytettävissä Maa- ja metsätalousministeriön rahaa jo syksyllä 2013 käytettäväksi kosteikkojen yleissuunnittelun maastotöihin. Tavoitteena olisi toteuttaa työtä jo syksyllä 2013 sopivalla valuma- aluekokonaisuudella ja jatkaa sitten työtä eteenpäin v. 2014. Keskusteltiin työn toteuttamisesta ja todettiin sopivaksi syksyn 2013 aloituskohteeksi Valvatusjärven valuma-alue laskujokineen. Ely- keskus on hankkinut työlle tekijän. Työn tulee tekemään Ympäristöpalvelu S Kauhanen Leppävirralta. Työkokonaisuus sisältää maastokäynnit mahdollisten soveltuvien kosteikkopaikkojen selvittämiseksi sekä samassa yhteydessä maatalouden vesiensuojelun riittävyden, kuten suojavajöhykkeet, tarkastelun sekä raportoinnin. Työkokonaisuuteen on sisällytetty myös yhden kosteikon suunnittelutyö. Työt aloitetaan heti syyskuun lopulla. ELY- keskus toimittaa saatavilla olevan taustatiedon työtä varten. Työn aloittamisen yhteydessä tiedote-

taan paikallisesti töiden aloittamisesta ja maastotarkastelusta. Kokouksen oli kutsuttuna Joroisten Lehden edustaja asian paikallista uutisointia varten.

Aikaisemmissa kokouksissa on keskusteltu Joroisselän valuma-alueen selkeistä toimenpiteistä tarvitsevista kohteista. Aloituksen kannalta hyviksi kohdealueiksi on tulkittu Joroisvirran alue Liunasta Joroisselkään, Valvatuksen ja Joroisselkään laskevan Kanavan alue, Enojoki välillä Kolonjärvi- Joroiselkä sekä Joroisselän lähivaluma-alue. Etelä-Savon ELY- keskus on työstänyt ns. Vemala- malliaineiston avulla koostettua ja alustavasti karttatarkastelun avulla karsittua mahdollisten kosteikkopaikkojen aineistoa. Aineiston on todettu vaativan ensi vaiheessa ainakin karttatarkastelun ja alueiden karsimista ja se jälkeen vielä maastotarkastelua. Toisaalta hyviä kosteikkopaikkoja voi jäädä myös huomioimatta mallitarkastelussa. Edellisessä kokouksessa jo keskustelun mukaisesti katsottiin tarvittavan selvitystä potentiaalisista tiloista joita voidaan ottaa mukaan vesiensuojelutoimenpiteiden kartoitukseen ja mahdolliseen toteutukseen. On todettu, että Joroisten alueelta olisi hyvä saada muutamia esimerkkituloja, edellä mainituilta osa-alueilta.

RAE- hankkeen osalta näyttäisi siltä, ettei hankkeella ei ole käytännössä resursseja Joroisten osalta kosteikko- ja suojavyöhykeasiaan. Hankkeessa on ollut Joroisten alueella 7 tilaa RAE- hanke paneutuu enemmän mm. kasvipeitteisyyteen ja ravinnetaseen hallintaan näillä projektiin valituilla tiloilla.

- **Metsätalouden katsaus.**

Riikka Salomaa Suomen metsäkeskuksesta/ Joroinen esitteli Joroisten kunnan alueen metsäasioita sekä metsätalouden vesiensuojelua yleensä että toimintaa Joroisissa. Metsätalouden ravinnekuormitukseksi todettiin Ihmistoiminnan aiheuttamasta kokonaiskuormituksesta vesistöihin tulevasta fosforikuormasta 6 %, typpikuormasta 5 %. Metsätalous aiheuttaa myös mm. kiintoainekuormitusta, metalli- ja happamuuskuormitusta sekä humuskuormitusta. Metsätalouden vesiensuojelun menetelmiä ovat suojakaistat, kaivu- ja perkauskatkot sekä lietekuopat, pintavalutuskentät, laskeutusaltaat, virtaamanhallinta ja patorakenteet sekä kosteikot. Lähtökohtana on vähentää tai kokonaan välttää toimenpiteistä aiheutuva kiintoaine- ja ravinnehuuhtouma. Hyvä suunnittelu ja huolellinen toteutus takaavat kohdealueelle sopivimmat ja tehokkaimmat vesiensuojelutoimenpiteet. Ojituksista on vesilain 5 luvun 6 §:n mukaan ilmoitettava etukäteen Ely-keskukselle, ilmoitus kirjallisesti vähintään 60 päivää ennen ojitukseen ryhtymistä. Myös ilmoituksen yksityiskohdista on tarkemmat määräykset. Metsänparannustoiminnan laadun seurannan ja omavalvonnan osalta toteutetaan laatu- ja ympäristöjärjestelmiä, MMM:n määräämiä tarkastuksia, metsäsertifioinnin vaatimia vuosittaisia auditointeja sekä Ely-keskusten tarkastuksia. Metsäkeskus arvioi luonnonhoidon laatua sekä mm. Kemera- tuettujen kunnostusojituksen työn laatua maastossa otantatarkastuksin. Mm. metsäojitusten toteutuksesta ja ajankohdista ym. toimenpiteistä on olemassa myös kartta-aineistoa paikkatietona.

- **Seuraava kokous, ajankohta**

Seuraava kokous pidetään keskiviikkona 4.12.2013 alkaen klo 9.15.

- **Muut asiat /jatkotoimenpiteet**

Pertti Manninen esitteli yleisesti vesienhoidon 2. suunnittelukierroksen toimenpideohjelmien ja vesienhoitosuunnitelmien päivittämisen yleisaikataulua ja tarvittavaa yhteistyötä Etelä-Savon vesienhoidon yhteistyöryhmän työskentelyn lisäksi yhteistyön laajentamiseksi ja täydentämiseksi. Joroisten vesienhoidon toteutusryhmä osallistuu osaltaan toimenpideohjelmatyöhön.

Muistion vakuudeksi Pertti Manninen hydrobiologi
Etelä-Savon elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus

jakelu:

Petri Miettinen	Joroisten kunta
Mikko Luostarinen	Joroisten kunta
Sirpa Leväinen	Joroisten kunta, maaseututoimi
Eeva Koivula	Pro Joroisselkä- yhdistys
Asko Keski-Petäjä	Joroisten pursiseura
Väinö Kuutti	Keski-Savon ympäristölautakunta
Risto Salko	Joroisten kalastusalue
Väinö Partanen	Joroisten osakaskunta
Olli-Heikki Immonen	MTK, Joroisten tuottajayhdistys
Riikka Salomaa	Suomen metsäkeskus
Pauli Aholainen	maanviljelijä
Pertti Manninen	Etelä-Savon ELY-keskus
Reijo Lähteenmäki	Etelä-Savon ELY-keskus
Arto Ustinov	Etelä-Savon ELY-keskus
Antti Haapala	Etelä-Savon ELY-keskus